

Paine

- Paine p kuvaa voiman F vaikutusta pinta-alayksikköä A kohti

$$p = \frac{F}{A}$$

- Paineen yksikkö on $[p] = [F]/[A] = 1 \text{ N/m}^2 = 1 \text{ Pa}$ (pascal)
- Painemittareissa usein käytetty yksikkä on 1 bar (baari) = 100 000 Pa.
- Painemittarit ilmoittavat tyypillisesti ylipaineen eli sen, kuinka paljon esimerkiksi renkaan sisällä oleva paine on suurempi kuin ilmapaine.
- Normaali ilmanpaine (1 atm) on 101 325 Pa $\approx$ 101,3 kPa
- Ilmanpaine syntyy yläpuolella olevan ilmamassan painosta
- Nesteissä ja kaasuissa paine aiheutuu aineen rakenneosasten törmäyksistä, jolloin paine vaikuttaa yhtä suurena kaikkiin suuntiin.

Hydrostaattinen paine

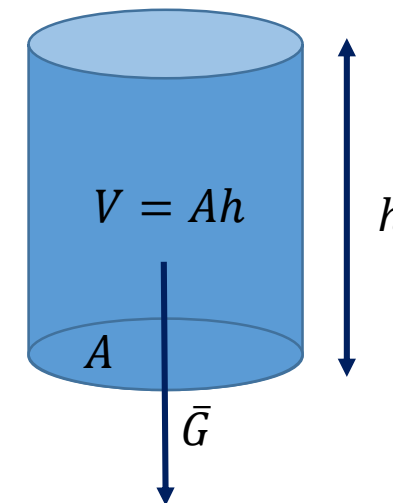
- Nesteen (tai kaasun) omasta painosta johtuvaa painetta kutsutaan hydrostaattiseksi paineeksi p_h .
- Hydrostaattisen paineen suuruus syvyydellä h voidaan laskea kaavalla

$$p_h = \rho gh.$$

Tässä ρ on väliaineen tiheys.

- Hydrostaattinen paine kasvaa siis suoraan verrannollisesti syvyyteen nähden.
- Kokonaispaine p saadaan lisäämällä hydrostaattiseen paineeseen ulkoinen ilmanpaine p_0 .

$$p = p_0 + p_h = p_0 + \rho gh.$$

Syvyydellä h pinta-alalle A kohdistuva yläpuolisen nestepatsaan paino on

$$G = mg = \rho Vg = \rho Ahg.$$

Tämä aiheuttaa paineen

$$p_h = \frac{G}{A} = \frac{\rho Ahg}{A} = \rho gh.$$

Tehtävä 6.15, s. 81.

a) Paine-ero matkustamon paineen ja normaalin ilmapaineen välillä on $p = 24\,325\text{ Pa}$.

$$p := 1 \cdot \text{atm} - 77000 \cdot \text{Pa} \quad 24325 \cdot \text{Pa}$$

Paineen määritelmästä $p = \frac{F}{A}$ saadaan voimaksi $F = pA$. Kun $A = 65\text{ mm}^2$, paine-ero aiheuttaa tärykalvoon voiman $F \approx 1,581\text{ N} \approx 1,6\text{ N}$.

$$a := 65 \cdot \text{mm}^2 \quad 0.000065 \cdot \text{m}^2$$

$$p \cdot a \quad 1.58113 \cdot \text{N}$$

b) Paine-ero on nyt $p = 35\text{ kPa}$. Tämä aiheutuu hydrostaattisesta paineesta $p = p_h = \rho gh$.

Käytetään veden tiheydelle arvoa $\rho = 1000\text{ kg/m}^3$ (tai 1 kg/l) ja ratkaistaan kysytty syvyys h laskinohjelmalla:

$$p := 35 \cdot \text{kPa} \quad 35000 \cdot \text{Pa}$$

$$\rho := \frac{1000 \cdot \text{kg}}{\text{m}^3} \quad 1000 \cdot \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$$

$$\text{solve}(p = \rho \cdot g \cdot h, h) \quad h = 3.56901 \cdot \text{m}$$

Tasaamatta painetta voidaan siis sukeltaa korkeintaan 3,6 metrin syvyydelle.